

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ОБРАЗАЦ - 10
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

**ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

Тема: Однос раног искуства и психолошке сепарације-индивидуације адолесцената
Кандидат: мр Бојана Попадић

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовео комисију
Наставно научно веће Филозофског факултета је на седници одржаној 13.09.2013. године именовало је комисију за оцену подобности теме и кандидата у саставу:
2. Састав комисије
др Марија Зотовић, ментор (редовни професор за научну област Психологија, Одсек за психологију, Филозофског факултета у Новом Саду, предмети из области Развојне психологије, изабрана у звање 26. 09. 2013. године)
др Ивана Михаић доцент за научну област Психологија, Одсек за психологију, Филозофског факултета у Новом Саду, предмети из области из Развојне психологије, изабрана у звање, 24.3.2011. године)
др Јелица Петровић доцент за научну област Психологија, Одсек за психологију, Филозофског факултета у Новом Саду, предмети из области из Развојне психологије, изабрана у звање, 4.07.2011. године)
др Татјана Стефановић Станојевић (ванредни професор за научну област Психологија, Универзитет у Нишу, Одсек за психологију Филозофског факултета, предмети из области Развојне психологије, изабрана у звање маја, 2008. године)
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме:
Бојана (Раде) Попадић
2. Датум и место рођења, општина, република:
8.01.1986. године, Сарајево, Босна и Херцеговина
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе:

29.12.2011. године, Пале, Филозофски факултет, „Релације између афективне везаности, појма о себи и перцепције родитељског понашања раних адолесцената“

4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

Психологија (Развојна психологија)

5. Приказ научних стручних радова са оценом:

Објављени радови:

- Попадић, Б. (2010). Релације између образаца афективне везаности и стилова суочавања са стресом код адолесцената. *Радови Филозофског факултета Пале*, 12 (2), 209-220.

Рад анализира разлике у суочавању са стресом код адолесцената са различитим обрасцима афективног везивања. Резултати указују на значај обрасца афективног везивања као чиниоца избора стратегија суочавања са стресом, при чему је сигуран образац фактор избора стратегија превладавања које се могу сматрати адаптивнијим у случају превладавања стреса у контролабилним ситуацијама. Рад припада ужој научној области из које је изабрана тема за докторску дисертацију.

- Попадић, Б. (2012). Улога селф-концепта у перцепцији агресивности и индиферентности родитеља у касној адолесценцији. У зборнику радова *Наука и идентитет*, 6 (2), 703-716. Пале: Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву.

Предмет рада је испитивање релација селф концепта, операционализованог на димензији позитиван – негативан, са проценом васпитног понашања родитеља адолесцената. Резултати указују на сложене релације, при чему се издвала податак да испитаници са позитивнијим селф концептом имају и позитивнију перцепцију родитељског понашања, са мање учесталим агресивним и индиферентним понашањем. Имајући у виду да је предмет рада селф концепт у адолесценцији, може се сматрати да је и овај рад у вези са темом докторске дисертације.

- Попадић, Б. (2012). Разлике у перцепцији понашања родитеља раних адолесцената. *Радови Филозофског факултета Пале*, 14 (2), 239-252.

У овом раду доводе се у везу варијабле развојног постигнућа, као и социо-демографске карактеристике адолесцената са перцепцијом васпитног понашања родитеља. Резултати указују на вишеструке значајне повезаности, где су оптималнији развојни исходи у раној адолесценцији у вези са позитивнијим васпитним понашањем родитеља. Рад се односи на популацију адолесцената и њене развојне карактеристике, те је у том смислу повезан са темом докторске дисертације.

- Попадић, Б. (2013). Генерални стил афективне везаности и перцепција понашања оца раних адолесцената. У зборнику радова *Наука и традиција*, 7 (2/2), 835-848. Пале: Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву.

Рад анализира разлике у перцепцији васпитног понашања очева код адолесцената са различитим обрасцима афективног везивања. Резултати указују на повезаност стилова афективне везаности са неким варијаблима васпитног понашања очева. Рад припада ужој научној области из које је изабрана тема за докторску дисертацију.

Учешће на конференцијама са саопштењем:

- Попадић, Б. (2011). Самопоштовање и перцепција родитељског одбијања младих који су рођени у рату. Међународни научно-стручни скуп Савремени трендови у психологији, Нови Сад.
- Попадић, Б., Коледин, Г. (2011). Перцепција опште самоефикасности у функцији рехабилитације овисника. II међународна научно-стручна конференција Интердисциплинарни присут развоја модлеа професионалне рехабилитације, Брчко.
- Попадић, Б. (2012). Породична афективна везаност и селф-концепт адолесцената, Међународни научни скуп: Појединац-породица-друштво у транзицији, Косовска Митровица.
- Попадић, Б., Коледин, Г. и Малинић, Ј. (2012). Односи у породици и вршњачко насиље међу ученицима. Међународни научни скуп: Дани примењене психологије, Ниш.
- Попадић, Б. (2012). Степен повјерења у мајку и појам о себи раних адолесцената, Сарајевски дани психологије, II научно-стручни скуп, Сарајево.
- Попадић, Б. (2012). Квалитет афективне везаности у функцији предикције анксиозности у раној адолесценцији. Емпиријска истраживања у психологији, XVIII научни скуп, Београд.
- Попадић, Б. (2012). Перцепција отуђености од родитеља: сполне разлике, Дани психологије у Задру, XVIII међународни научно-стручни скуп, Задар .
- Попадић, Б. (2013). Афективна везаност и перцепција личне некомпетентности адолесцената, Емпиријска истраживања у психологији, XIX научни скуп, Београд
- Попадић, Б. (2013). Квалитет афективне везаности и атмосфера у породици, III конгрес психолога Босне и Херцеговине, Мостар.
- Попадић, Б. (2013). Перцепција понашања родитеља у функцији предикције анксиозности-неуротицизма раних адолесцената, Зборник радова са научног скупа: Психолошка истраживања учења и памћења, Бања Лука.

Увидом у садржај наведених радова, може се закључити да кандидат има поље интересовања унутар области развојне психологије, као и да се посебно усмерила на област афективног везивања. Кандидаткиња је радове објављивала у часописима националног значаја, као и у специјализованим тематским зборницима, а резултате истраживања имала је прилике да изложи на научним скуповима у земљи и иностранству. У радовима кандидаткиња приказује резултате компетентно спроведених истраживања у области развојне психологије, посебно развоја и афективног везивања код адолесцената. Престављена истраживања указују на спретност у одабиру методолошког приступа тематици, познавање и примену разноликих теоријских оквира за разумевање проблема истраживања и настојања кандидаткиње да се предметима из своје области бави на актуелан начин, разумевајући и трагајући за специфичностима актуелног друштвеног контекста.

На пољу струке, мр Бојана Попадић се континуирано усавршава праћењем и учешћем на различитим научно-стручним скуповима у земљи и иностранству, едукацијом из трансакционе анализе, као и присуством великом броју стручних семинара.

III ОБРАЗЛОЖЕНИ КРИТЕРИЈУМИ И РАЗЛОЗИ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ ЗАСНИВА ПОЗИТИВНА ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Мр Бојана Попадић је стекла звање магистра наука одбраном рада из области развојне психологије, и то области афективног везивања. Свој истраживачки и стручни рад је, пре магистарске тезе и након ње, усмерила ка све специфичнијим областима рада у овој области дајући значајан истраживачки допринос.

О усмерености у истраживачком раду говоре бројни радови који припадају овој области и у којима кандидаткиња показује стручност у разумевању процеса и чинилаца афективног везивања, спретност у одрабиру адекватно заснованих и актуелних проблема, познавање бројних теоријских оквира и приступа, методичност и компетентност у приступу истаживању, обради, анализи и приказу података добијених истраживањем.

Мр Бојана Попадић је завршила и едукацију из трансакционе анализе, чиме се и на стручном пољу континуирано интересовала и образовала у стручњака из афективног везивања.

Мр Бојана Попадић активно учествује у вежбама и практичној настави из области развојне психологије и присуствује на испитима из ових области.

На основу свега претходно изложеног комисија закључује да мр Бојана Попадић испуњава све услове за пријаву докторске дисертације под насловом „Однос раног искуства и психолошке сепарације-индивидуације адолесцената“.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Проф. др Марија Зотовић рођена је 1970. године у Зрењанину. Студије психологије завршила је на Филозофском факултету у Н. Саду 1993. године. Магистарску тезу одбранила је на истом факултету 1998. године. Докторску дисертацију одбранила је на Филозофском факултету у Н. Саду 2002. године. Боравила је на Миддлесекс универзитету у Лондону, шк. 2006/7, на постдокторском усавршавању. Редовни је професор за ужу научну област Психологија од 26.09. 2013. године. Предаје на Основним академским студијама психологије Развојну психологију и Развојне кризе и ментално здравље, на Дипломским академским студијама психологије Когнитивни развој и на Докторским студијама психологије Развојну психологију.

Проф. др Марија Зотовић бави се облашћу из које се пријављује докторска дисертација. До сада је била ментор за израду пет одбрањених докторских дисертација. Била је руководилац већег броја научних пројеката. Има објављене две монографије, три уџбеника и девет радова у часописима на ИСИ листи. Комисија сматра да задовољава све формалне, стручне и педагошке критеријуме за ментора за израду ове докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

Предложени наслов докторске дисертације адекватан је имајући у виду предмет истраживања.

Предмет истраживања је релација између раног искуства и психолошке сепарације-индивидуације адолесцената. Као фактори који се односе на рано искуство адолесцената узети су: афективна везаност, ране дисфункционалне когнитивне шеме и самопоштовање. Сва три конструкта која се односе на рано искуство адолесцената развијају се у процесу раног односа са примарним саратељима, у смислу да су осећаји сигурности, бриге, топлине и заштите неопходни за развој сигурне базе, функционалних когнитивних шема,

те адекватног самопоштовања. На основу налаза досадашњих истраживања може се закључити да сва три конструкта раног искуства доприносе процесу секундарне психолошке сепарације – индивидуације, те да је ова веза релевантан предмет истраживања са теорисјским и емпиријским импликацијама очекиваних резултата.

Из образложења предмета и проблема који предлаже види се да је кандидаткиња информисана о области којој намерава да се бави, као и да може да препозна и образложи актуелни значај предложене тематике. Литературне референце које је кандидаткиња навела указују на исцрпност и темељност у теоријском приступу и разради наведеног проблема, али и на спретност у одабиру референци које ће омогућити детаљну, компетентну, стручну и информативну анализу налаза, као и интерпретацију истраживачких података у контексту актуелних истраживачких и теоријских модела.

Кандидаткиња проблем истраживања екплицира у низу коректно постављених истраживачких циљева који пружају увид у кораке које ће приликом обраде и интерпретације података бити потребно предузети да би се до одговора на постављена питања дошло.

Имајући у виду оцену да су проблем истраживања, циљеви и задаци коректно постављени, очекује се добијање ваљаних и поузданих резултата, који, имајући у виду основни проблем, могу да представљају релевантан теоријски и истраживачки допринос у испитиваној области. Резултати истраживања имају и значајне практичне импликације, с обзиром на чињеницу да многи проблеми менталног здравља адолесцената потичу од проблема психолошке сепарације. Ако се узме у обзир да је психолошка сепарација битан фактор за адекватну адаптацију и успостављање зрелог Его – идентитета, онда је јасно да познавање овог проблема као и резултата ове студије отвара могућност за превентивно деловање и едукацију родитеља о значају раног искуства за развој личности детета.

У конципирању плана рада на докторској дисертацији, кандидаткиња наводи следеће кораке:

- проучавање и анализа релевантне и актуелне литературе - анализа владајућих теоријских претпоставки и података из досадашњих истраживања релевантних за проблем ове студије
- одабир и провера инструмената за мерење одабраних варијабли
- пројектовање и одабир узорка
- реализација истраживања
- припрема података за обраду и статистичка обрада података
- интерпретација добијених резултата и писање истраживачког извештаја.

Предложени оквирни садржај дисертације је следећи:

- уводна разматрања са циљем образложења потреба истраживања из ове области;
- теоријски део, у ком ће најпре бити детаљно дефинисан и разрађен појам психолошког благостања, проблеми концептуализације овог конструкта, као и начини процене. Теоријски део ће обухватити преглед савремених теоријских разматрања психолошког благостања и преглед досадашњих истраживања из наведене области. У оквиру теоријског дела биће представљен историјски контекст проучавања психолошког благостања, савремени модели психолошког благостања и истраживања која се баве корелатима психолошког благостања;
- емпиријски део, у ком ће бити детаљно приказан нацрт истраживања, одабир и операционализација варијабли, приказ и провера инструмената, као и сам ток испитивања;
- закључна разматрања;

- литература;
- прилози.

Предложени план рада и садржај тезе су у складу са очекиваним планом и сарджајем научног истраживања у психологији. Осим тога, они одговарају предложеној теми и дефинисаном проблему истраживања у оквиру докторске дисертације.

Нацрт истраживања је трансферзални и корелациони. Подаци ће бити прикупљени упитничким испитивањем и тестирањем, а биће примењени следећи инструменти:

- Упитник за процену сепарације-индивидуације за адолесценте (SITA Separation-Individuation Test of Adolescents, Levine, Green & Milton, 1986, адаптација Смојвер – Ацић, 1998).
- Упитник за процењивање афективне везаности адолесцената и одраслих (УПИПАВ-Р, Ханак, 2004).
- Упитник за мерење генералног стила афективне везаности (RQ, The Relationship Questionnaire, Bartholomew & Horowitz, 1991).
- Упитник СЦП1 намењен за процену 15 нефункционалних когнитивних шема према моделу Јанга (Young & Broun, 1990, Young et al., 2003).
- Скала самопоштовања (Rosenberg, 1965).

Узорак истраживања обухватиће око 1000 ученика узраста од 12 до 20 година. Узорак ће бити подељен у три узрастне групе испитаника (седми и осми разред основне школе, први и други разред средње школе и трећи и четврти разред средње школе и прва и друга година факултета). Пре спровођења истраживања урадиће се пилот истраживање које ће обухватити 200 испитаника са пропорционално заступљене све четири узрастне групе.

Предложени нацрт је у складу са постављеним проблемом и циљевима истраживања докторске дисертације. Инструменти су пажљиво одабрани тако да су усклађени са теоријским концептима на којима је проблем заснован. Планирани узорак је довољно велик и реперезентативан, тако да омогућава добијање очекиваних резултата, као и њихову анализу и интерпретацију, у циљу одговора на постављена истраживачка питања.

Предвиђено је да се испитивање спроведе групно, у зависности од просторних могућности институција у којима се истраживање спроводи. Предложено је да испитивање буде анонимно. С обзиром на природу и нацрт истраживања, предложено место и опрема за извођење студије је адекватна.

За обраду података ће се користити методе дескриптивне статистике и мултиваријатне анализе података. Такође, обрада ће обухватити анализу метријских карактеристика инструмената, укључујући и конфирмативну факторску анализу. Предложени начини обраде података су методолошки оправдани, коректни и усклађени са претходно дефинисаним циљевима и задацима.

VI ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

Предложена тема за израду докторске дисертације под називом „**Однос раног искуства и психолошке сепарације-индивидуације адолесцената**“ представља теоријски и емпиријски значајан проблем из домена развојне психологије. Проблему је у пријави приступљено на методолошки коректан и теоријски заснован начин. Кандидаткиња **мр Бојана Попадић**, својим досадашњим научним, стручним и истраживачким усмерењем показује да испуњава услове за пријаву ове докторске дисертације. Стога Комисија, на основу свега изнесеног у извештају, предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета у Новом Саду да одобри предложену тему за израду докторске дисертације.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Марија Зотовић

др Иван Јерковић

др Иван Јерковић

др Татјана Стефановић Станојевић